

Interview Kardinaal Wim Eijk dinsdag 6 april 2021

Interview: Wilma Lansdorp

Ik ben op bezoek bij Zijne Eminentie Willem Jacobus kardinaal Eijk, aartsbisschop van Utrecht (Duivendrecht, 1953). Ik word hartelijk ontvangen in het bisschoppelijk paleis aan de Maliebaan in Utrecht door de kardinaal en het hoofd communicatie, de heer Enthoven. Het gesprek vindt plaats in de prachtige ontvangstkamer op de eerste verdieping met aan de muren imposante schilderijen van voorgangers van de kardinaal. Kardinaal Eijk gaat uitgebreid in op persoonlijke thema's rond zijn jeugd en studies en duidt de coronacrisis als medicus. Uiteraard gaat hij in op het hoofdthema van dit nummer van M&M; nieuwe hoop na deze epidemie.

Het valt mij op, Kardinaal Eijk, uit het over u in 2013 verschenen boek "weiger het werk niet", geschreven door Bert van Nieuwenhuizen, dat, op cruciale momenten in uw jeugd en studie, vrouwen een belangrijke rol als inspiratiebron vervullen; uw oma, uw moeder, uw juf op de lagere school, uw promotoren en later in de pastorie van pastoor Laan mevrouw Verwer. Heeft dat enige betekenis in uw leven, dat het zo is gekomen?

Ja, kijk, tegen menselijke relaties loop je op een gegeven moment aan in je leven. Ik denk dat sommige mensen door God op je pad worden gestuurd. Dat zijn overigens niet alleen vrouwen, dat zijn ook mannen. Degene, die voor mij een hele belangrijke rol heeft gespeeld in het behoud van mijn roeping, dat is pastoor Laan. Ik had als kind van zes jaar op de lagere school een priesterroeping, al toen ik werd voorbereid op de 1^e Heilige Communie. In die periode groeide het hele sterke en diepe verlangen naar het priesterschap. Dat is altijd gebleven. Maar toen ik op de middelbare school zat, kwam de kerk in een geweldige geloofscrisis. Je zag met het blote oog in Amsterdam en omgeving elke zondag minder mensen in de kerk komen. We kregen de eerste twee jaar op de middelbare school nog catechese, daarna niet meer. Ik zag alles achteruitgaan. Toen ik van school ging in 1971 waren we nog met z'n tweeën in de klas, die naar de kerk gingen. Terwijl in 1965 we dat allemaal deden, ook de ouders.

Toen begon de neergang van de kerk, waarvan we nu de late gevolgen zien. We zien de gevolgen van keuzes, die jongeren 50 jaar geleden hebben gemaakt. Dat zijn nu de grootouders. Dat maakte dat mijn roeping onder druk kwam te staan. Er waren ook priesters die uittraden, ook paters die aan onze School les gaven, wat ook niet bevorderlijk is voor een priesterroeping. Ik besloot eerst geneeskunde te gaan studeren. Maar in 1969 ontmoette ik de nieuwe pastoor bij ons, pastoor Laan. Ik sloot een grote vriendschap met hem en hij heeft

een hele belangrijke rol gespeeld in het behoud van mijn roeping. Met zijn diepgelovige huishoudster, mevrouw Verwer, had ik ook vele gesprekken over diverse stromingen in de katholieke spiritualiteit.

Dat zijn personen, die ik ben tegengekomen. Zo ook mijn vrouwelijke hoogleraren, promotoren. In 1982 waren er niet veel docenten medische ethiek aan de Nederlandse universiteiten. Maar Leiden had er een; Heleen Dupuis, later hoogleraar. Mijn proefschrift ging over de geschiedenis van de euthanasie, vandaar dat prof.dr. Luyendijk, hoogleraar in de geschiedenis van de geneeskunde, tevens mijn promotor werd.

Ik heb op Rolduc, het grootseminarie van het bisdom Roermond, mijn priesteropleiding gedaan. De rector en de spirituaals waren jezuïet. Zij hebben mij gevormd in de jezuïtische spiritualiteit. Dat speelt nog steeds een grote rol als ik retraite doe. Zij hebben ook een grote invloed uitgeoefend op mijn leven. Dus er zijn ook mannen, die mij hebben geïnspireerd! Zo ook de decaan filosofie van de Filosofische faculteit van het Angelicum te Rome, waar ik studeerde, de dominicaan pater Lobato. Het Angelicum is de pauselijke universiteit van de dominicanen in Rome.

Later werd hij rector magnificus aan de theologische faculteit van Lugano en vroeg mij daar docent te worden. Hij heeft een hele vormende invloed gehad op mijn leven; in zijn manier van overgave aan de wetenschap, zijn harde werken en zijn wetenschappelijke methode. En dat alles vanuit het binnen-perspectief van het geloof. Zo heb ik geleerd niet zomaar moraaltheologie te bedrijven, alsof het pure wetenschap is, maar echt als een gelovig mens, vanuit de leer van de kerk.

Ik heb naast mijn licentiaat en doctoraat in de filosofie in Rome ook nog een licentiaat in de theologie gedaan aan het Johannes Paulus II Instituut, waar de latere kardinaal Caffara (1938-2017) president van was. Ook hij heeft een vormende rol gehad op mijn wijze van denken en de manier waarop ik theologie beoefen. Als laatste noem ik kardinaal Elio Sgreccia (1928-2019). Hij was president van de Pauselijke Academie voor het Leven, een soort medisch-ethische denktank van het Vaticaan. En zijn wijze van benadering van de medische (bio-)ethiek heb ik grotendeels overgenomen. Dus (lachend) het zijn naast heel veel vrouwen ook heel veel mannen geweest.

U wordt hierdoor ongetwijfeld in Rome ingeschakeld bij diverse gremia. Wat is uw invloed in Rome?

Ik ben gewoon lid van de Pauselijke academie voor het leven en recentelijk weer herbenoemd. Ik gaf daar lezingen over medische ethiek. Nu vragen ze mij wat minder, nu ik kardinaal ben en een, naar ze niet ten onrechte denken, overvolle agenda heb. Ik zat in subcommissies van de academie. Daar heb ik zelf heel veel van geleerd, omdat ik daardoor werd bijgesproken door wetenschappers over de stand van zaken in het wetenschappelijk onderzoek. Fantastisch om daar aan deel te nemen.

Hoe kijkt u als medicus tegen de coronacrisis aan?

Kijk, het is natuurlijk een hele pijnlijke periode. Dit is een ramp, die de generatie, die na de Tweede Wereldoorlog is geboren, nooit heeft meegemaakt. De epidemie ontwricht het maatschappelijk leven over bijna de hele wereld. En artsen hadden daarop niet direct een antwoord. Ook de overheid niet, want het virus was nieuw, met hele aparte ziekteverschijnselen. Nu is er een behandeling voor, dus dat scheelt al. Daardoor kan je nu voorkomen dat veel mensen op de ic terechtkomen. Maar in het begin, zeker in de streek van Bergamo in Italië, werd men hard getroffen door covid. Het was zelfs moeilijk om mensen begraven te krijgen. De situatie was dramatisch. Maar dat is die ook bij ons geweest.

Mensen overleden, omdat we in

het begin nog niet wisten hoe we ze moesten behandelen. Ook degenen, die later weer beter zijn geworden, hebben nog heel veel moeite om volledig te genezen. Dat geldt trouwens ook voor jongeren. Ook al komen ze niet op de ic terecht, sommigen hebben nog steeds klachten als vermoeidheid, hoofdpijn en dergelijke.

Het is een epidemie, die ontzettend veel geduld vraagt. En een periode van groot verdriet, voor diegenen die een dierbare hebben verloren.

Nu zijn er gelukkig werkzame vaccins. Die blijken zelfs te kunnen voorkomen, dat je het virus bij je draagt en overdraagt aan anderen. Dus dat heeft een goede preventieve werking. We moeten nog wel zien hoelang het werkzaam blijft. Ik kijk wel positief naar de toekomst.

Waar gevaccineerd wordt, loopt het aantal besmettingen hard terug. Het is jammer dat het zo langzaam gaat, want we zitten allemaal hunkerend uit te kijken naar de oproep van de GGD. Ik ook, want dan ben ik vrijer in mijn reizen.

U bent nog niet gevaccineerd?

Nee, ik ben nog niet gevaccineerd. Ik was laatst in Rome, toen zei iemand: Joh, je had naar het Vaticaan moeten gaan, dan hadden ze je misschien ingeënt. Maar ja, ik heb wel een diplomatiek paspoort van de Heilige Stoel, maar ik ben geen inwoner van Vaticaanstad. Maar alle inwoners daar zijn inmiddels gevaccineerd. Dan loop je toch een stuk rustiger op straat. Ik ben 67, voor mijn generatie zal het wel mei worden voor we aan de beurt zijn.

Hoe kunt u als onze geestelijk leider in deze pandemie nieuwe hoop geven aan ons als gelovigen, vooral aan de jongeren? Zij hebben immers juist in hun fase van het leven veel behoefte aan menselijk contact.

Op de eerste plaats zou ik iedereen op het hart willen drukken; bidden helpt! We moeten gezamenlijk bidden tot God op voorspraak van Maria, dat we verlost worden van deze epidemie door de vaccins en dat het op zo kort mogelijke termijn gebeurt. Als deze epidemie ons een ding leert dan is het wel, dat we ons leven niet zomaar in eigen hand hebben, zoals we eerst dachten met al onze kennis en technieken. Ons leven ligt uiteindelijk in de hand van de Goddelijke Voorzienigheid. We kunnen leren van deze epidemie en als mensen hiervan zouden leren en dit zouden toepassen op hun leven, dan blijkt dat er ook heel veel gewonnen is. Never waste a good crisis (Winston Churchill)! Je kunt van ziekte en tegenslag ontzettend veel leren. Nood leert bidden. Het bidden moet wel een blijvende factor zijn, een vaste plek in ons leven.

Hoe denkt u dat bij jongeren te bewerkstelligen?

Je moet beginnen bij jongeren, die nog in de kerk komen, met wie je contact hebt. Pastorale teams kunnen deze boodschap uitdragen op scholen. Daar zijn mensen wel gevoelig voor. Zeker, omdat iedereen weet, dat we nu te maken hebben met een crisis, waar we niet zomaar een antwoord op hebben. En virologen hebben gezegd, dat zo'n virus nog wel eens zo'n keer kan opduiken. Gelukkig hebben we de techniek om vaccins te maken, die ook werkzaam zijn tegen de varianten van Covid.

We moeten jongeren ook verantwoordelijkheidsbesef meegeven. We hebben allemaal een inspanningsverplichting om te zorgen, dat oudere mensen dat virus niet krijgen. En ook al word je zelf niet ziek, je kunt drager zijn en het doorgeven. Ook jongeren hebben die inspanningsverplichting! We leveren allemaal ons aandeel aan het algemeen welzijn, dat is het geheel van alle voorwaarden, die nodig zijn, opdat mensen zich echt als mens kunnen ontwikkelen. Daarbij hoort dat we zorg hebben voor het leven van andere mensen. Primair is daar de overheid voor verantwoordelijk. De overheid kan ons maatregelen opleggen. We leven in een individualistische samenleving, waar mensen staan op hun eigen vrijheid en autonomie. Maar men vergeet, dat de overheid wel degelijk maatregelen kan opleggen, die onze vrijheid beperken, maar die nodig zijn voor het algemeen welzijn, nodig voor de bescherming van kwetsbare mensen.

Ja, en dat is een kwestie van liefde. Je moet ook liefdevol zijn naar je medemensen. En ook al zie je het virus niet, we hebben tegenwoordig zoveel informatiebronnen. Iedereen weet, dat het virus er is, wat het teweegbrengt, wat je moet doen om het te voorkomen. En natuurlijk is het voor jongeren moeilijk. Je zult maar student zijn aan de universiteit en de hele dag thuis naar je schermpje moeten turen. Veel jonge mensen hebben tomeloze energie, die ze nu niet kwijt kunnen. Dat maakt het voor hen ontzettend moeilijk om het op te brengen om zich aan alle coronamaatregelen te houden.

Maar de jongeren moeten leren, dat ze uit liefde voor de medemens hun aandeel moeten leveren aan het algemeen welzijn. En dan kom je toch met de boodschap van de christelijke liefde. Christus navolgen betekent: God lief hebben en je medemens evenals jezelf. Je beschermt jezelf, zo moet je ook de ander beschermen. Dat is ook een kwestie van christelijke solidariteit.

Dit kunnen we de jongeren wel leren en op ze overdragen. Of je jongeren daarmee tot een volledig geloof en vertrouwen en geloof in de Goddelijke Voorzienigheid krijgt, dat is weer een ander verhaal. Dat vergt kennis en catechese, een stuk ondergrond, die helaas vaak ontbreekt.

Voor mensen van onze generatie is dat nog vanzelfsprekend, maar voor veel jongeren is dit totaal onbekend terrein. We spreken vaak van het post-christelijke tijdperk maar ik las een Amerikaans artikel waarin iemand zei: nee, we leven in het post-post-christelijk tijdperk. Dus we zijn alweer een fase verder. Veel jongeren van 50 jaar terug hebben het geloof vaarwel gezegd en niet doorgegeven. En dat zijn nu de grootouders.

Gelukkig zie je de laatste 20 jaar iets van een inhaalslag. Er zijn goede cursussen en goed materiaal gekomen voor de voorbereiding van kinderen op de 1^e Heilige Communie en het vormsel. Ik ben nu 22 jaar bisschop. Ik heb altijd een gesprek met de jongeren over de inhoud van het vormsel vóór de toediening van dit sacrament. Als ik 22 jaar geleden over de betekenis van het vormsel sprak en wat de heilige Geest door dit sacrament met ons doet, dan wisten zij nauwelijks waar ik het over had. Dat is nu gelukkig anders.

We kunnen er alleen niet omheen, dat in Nederland een hele antichristelijke geest heerst. Men kijkt met argwaan naar de kerk. Die argwaan is eerst ontstaan tegen de islam, vanwege al die aanslagen en terreur. Op sociale media wordt het idee gevoed, dat geloof staat voor oorlog. De positieve kant van het geloof, de inhoud ervan, wie is Jezus en wat betekent hij voor ons, dat wordt helaas niet belicht.

We staan voor een enorme uitdaging. Dat begrijp ik helemaal. Het is voor de mensen, die bij ons in het pastoraat werken niet gemakkelijk. Sommigen raken ontmoedigd. Maar ik zeg altijd: of ik nu de H. Mis vier alleen of voor 100 of 200 mensen, Christus komt in ons midden onder de gedaante van brood en wijn. Dat blijft altijd waar. En wie wil deelnemen, ontvangt de verzezen Heer persoonlijk. Ze verenigen zich met Hem en gaan als Christusdragers de kerk uit. Hij bewerkt in ons de liefde, die we zelf niet kunnen opbrengen. Dus hij maakt wonderen mogelijk in ons leven, maar je moet er wel oog voor hebben. En God kan ook heel teder zijn. Als je bidt en je gaat op een bewuste manier om met God en je hebt een bewuste relatie met Christus, dan ga je op een gegeven moment ook merken, wat die tederheid van God kan betekenen. Dat heb ik zelf ook gemerkt, toen ik een hersenstaminfarct had. Waarbij er toch verschillende tekenen waren; iemand zei wat of iemand schoot mij te hulp. Of ik kreeg ineens de kracht om dingen op te brengen, waarbij ik eerst dacht; dat kan ik helemaal niet.

Ik werd op een gegeven moment overgebracht van een katholiek ziekenhuis naar een revalidatiekliniek, zelfs genoteerd aan de beurs. En toen het intakegesprek plaats vond, kreeg ik van de verpleegkundige die het intakegesprek deed, een kruisbeeld. Zij zei: ik weet dat u bisschop bent, dit hebben wij voor u gekocht om boven uw bed op te hangen. Toen heb ik wel gedacht, dit is een teken van de Heer. Ik moet niet alleen met mijn ziekte omgaan in eenzaamheid. Ik moet het samen dragen met Hem. Dat vond ik een heel troostrijk en bemoedigend moment. En daar ben nog altijd dankbaar voor. Het werkt nog na, ook al is het zo'n 20 jaar geleden. En zo zie je, dat ook tegenslag en ziekte positieve energie teweeg kunnen brengen in ons leven.

God laat je niet alleen! Hij steekt je de helpende hand toe. Het was een klein wondertje in mijn leven. Een teken van 'joh, Ik ben er, draag het lijden nou met Mij. Draag het ook op, laat het opgaan in Mijn verlossend lijden'. Dat is ook wat de Heer van ons vraagt. Dan krijgt ons leven, ondanks dat het er somber voor ons uit kan zien, toch een bepaalde glans, een betekenis.

En ik had ook heel veel moed daarna. Ik wierp mij met veel meer energie op mijn herstel. Mijn behandelend neuroloog zei 1,5 jaar na het infarct, toen ik nog mank liep: 'mijnheer dit is het, verder komen we niet'. Maar zie, ik loop nu redelijk recht en mijn aangezichtspijn is ook verholpen!

Dus eigenlijk zou die crisis, waar we nu inzitten toch positief kunnen werken, dat mensen toch hun geloof weer vinden?

Dat is iets waar we op moeten hopen en waarvoor we moeten bidden; dat mensen de ogen opengaan. En nogmaals bidden helpt. Als wij voor anderen bidden, zul je zien dat bij een aantal de ogen opengaan. Er bekeren zich jaarlijks nog altijd mensen tot het katholieke geloof. Ik heb ooit iemand in de Paasnacht in de kathedraal in Groningen gedoopt en gevormd en die zei: 'Ik voelde mij getrokken om naar binnen te gaan in de kathedraal. Net als een magneet'. En hij wist niets af van het geloof!

Door de crisis kunnen nu maar 30 personen de H. Mis bijwonen, wat velen betreuren. Of er zijn er die zeggen: ik heb de streamingsdienst, het hoeft van mij eigenlijk niet meer. Hoe staat u daar tegenover?

Ik heb heel veel brieven gekregen van mensen, die de maatregelen vreselijk vinden. Beleeft brieven, hoor. Ze geven aan, dat ze de geestelijke communie wel begrijpen en doen, maar toch. Eigenlijk zijn dat hele positieve brieven, want de schrijvers geven daarmee aan, dat zij de eucharistie buitengewoon missen. Als je echt gelooft in de werkelijke aanwezigheid van Christus in de eucharistie, dat je Hem ontvangt, dan wil je geen zondag overslaan. En gaan mensen niet zelden zo vaak mogelijk naar een eucharistieviering, als het kan zelfs elke dag,

Men probeert in elke parochie de plaatsen zo eerlijk mogelijk te verdelen, maar ja, 30 is niet veel. Vrijwilligers doen hun best om dat te managen. En via de digitale streamingsdienst is in praktisch elke parochie de viering te volgen. Maar het is natuurlijk anders als je erbij bent. Wij zijn als volgelingen van Christus ook lid van een gemeenschap, de kerk, waarin Hij ons samenbrengt. Wij houden van de kerk, dat spreekt ook uit al die brieven. Dus je voelt de pijn van de gelovigen. Er zit ook weer een andere kant aan. We hebben natuurlijk als bisschoppenconferentie heel zorgvuldige maatregelen getroffen. De communie, dat is een vorm van fysiek contact. Daarom wordt die uitgedeeld van achter plexiglas om de overdracht van het virus te voorkomen. Bovendien geven we de communie met de pincet. Mensen desinfecteren tevoren hun handen. Er zijn nogal wat gelovigen, die zeggen: 'ik ga nu veel bewuster en met meer toewijding ter communie'. Het is merkwaardig, dat zoveel mensen dat zeggen. Hoe je het ook draait of keert, het is natuurlijk een vreselijke crisis, maar dit is toch ook weer een vrucht van die crisis.

Even terzijde wat vindt u nu van die toestanden op Urk, waar zoveel mensen tot de dienst worden toegelaten? Er zijn katholieken die zeggen: waarom kan dat niet bij ons, de kerk is groot genoeg.

Wij hebben als christenen ook een inspanningsverplichting om bij te dragen aan het algemeen welzijn. En ook als kerk een voorbeeldfunctie. We moeten niet alleen de liefde prediken, we moeten ze ook waarmaken in de praktijk. En ik zei het al, uit liefde voor de kwetsbare medemens, leg je jezelf een aantal maatregelen op, je houden aan de regels, die er zijn met als doel de overdracht van het coronavirus te voorkomen..

De overheid kan ons als kerk niets opleggen, vanwege de wet op de godsdienstvrijheid, verankerd in de grondwet. Maar wij hebben met 30 kerkelijke genootschappen een overlegorgaan, genaamd CIO (het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken), met de minister

van Justitie, Grapperhaus. Want hij is ook minister van eredienst. Als leden van het CIO hebben we vrijwillig ervoor gekozen om bij elkaar te komen met niet meer dan 30 personen. Onze kerken zijn vrij groot, neem alleen al de Sint-Janskathedraal in Den Bosch. Daar kunnen, met behouden van de vereiste afstand tussen de aanwezigen van anderhalve meter, gemakkelijk meer mensen in. En misschien komt er nog wel eens zo'n moment. Maar ik denk dat het goed is om nu geduld te bewaren. Geduld is een belangrijke deugd, die hebben we bij heel veel dingen in ons leven nodig. Een deugd, die in onze maatschappij niet meer zo leeft. Omdat mensen een kort lontje hebben en gewend zijn dat er voor veel dingen een oplossing is, die klaar staat. Gelukkig geldt dat niet voor iedereen.

We moeten Christus als voorbeeld nemen, die aan het kruis een geweldig geduld toonde. Want Hij had zo een einde aan zijn lijden kunnen maken. Als God had Hij daar de macht toe. Hij kon zich zo aan onze macht onttrekken. Maar dat deed Hij niet. Hij wou het lijden, dat Hij onderging, op verzoek van zijn Vader, tot het einde toe uitdragen. Om het offer voor ons te brengen. Dat heeft hem heel veel liefde en veel geduld gekost. Want we moeten niet vergeten: Hij was natuurlijk waarlijk God, maar ook waarlijk mens. En als mens had Hij ook te worstelen met geduld. Hij heeft het opgebracht en daarom is Hij voor ons een groot, eigenlijk het grootste, voorbeeld in geduld.

Natuurlijk is de situatie waarin wij nu leven heel vervelend, we moeten ons een hoop ontzeggen. Zeker voor jonge mensen, die bruisen van energie is dat bij tijd en wijle heel moeilijk op te brengen. En toch zou ik zeggen: Geduld. Bewaar geduld. Op een gegeven moment zijn we gevaccineerd en beschermd en kunnen de maatregelen versoepeld worden. En dan kunnen we kijken of we niet meer mensen in de kerk kunt toelaten. En dat uitzicht hebben we in de zomer of het begin van de herfst. Dan is het mogelijk het gewone leven weer te hernemen en kunnen we waarschijnlijk weer gewoon naar de kerk. En ik hoop dat alle mensen ook terugkomen.

Even over het gewone leven. U bent ook kerkorganist, u heeft zelfs een opleiding gehad.

Ik heb geen conservatorium gedaan, ik heb privéles gehad. Ik wou ontzettend graag orgel spelen en mijn moeder zag dat het serieus was en gaf mij daar de gelegenheid toe. Eerst thuis op een piano en later een trapharmonium. Bij ons in het dorp (red; Duivendrecht) woonde een organist. Hij was Hervormd en organist van de Prinsessekerk in Amsterdam. Daar stond een groot orgel met drie klavieren en pedaal. Het was een diepgelovige man. Op een keer was ik te vroeg op de les bij hem thuis en keek door de schuifdeur naar het gezin aan tafel. Hij las vol passie en met een vuur uit de Bijbel, zoals protestanten doen na de maaltijd. En ik dacht bij mezelf: ja, jij gelooft elk woord wat je zegt.

Ik heb veel aan deze leraar gehad. Ik leerde harmoniseren, begeleiden en stukken spelen. Hij was ook bekend met de katholieke kerkmuziek. In die tijd had je nog echt een kerkorgel nodig om te leren orgelspelen, met name vanwege het pedaal. Hij zorgde ervoor dat ik in mijn parochie toestemming kreeg van de pastoor om daar te oefenen. Diens opvolger was pastoor Laan, die mij op jonge leeftijd, ik zat in mijn eindexamenjaar gymnasium, als organist vroeg. Dat was in het begin best wel spannend, maar ik heb het 10 jaar gedaan tot ik naar het seminarie ging.

De eerst meerstemmige mis die ik begeleidde was van Lorenzo Perosi (1872-1956). Die mis heb ik begeleid in de Kerstnacht van 1970. En wat bijzonder was, afgelopen zondag heb ik de Paasmis gedaan in Maarssen en het koor daar zong dezelfde mis. Aan het einde van de mis zei ik: jullie hebben door deze mis te zingen mooie herinneringen bij mij boven geroepen,

omdat dat de eerste meerstemmige mis was die ik als amateurorganist ruim vijftig jaar geleden voor het eerst in mijn leven heb begeleid. Dat sprak ze wel aan, dat ik dat zei. Ook op het seminarie was ik organist. Maar later kon ik niet veel meer oefenen door de grote hoeveelheid werk op mijn vakgebied medische ethiek. Dat vereist dat ik het bijhoud. Als je nadenkt over medisch-ethische problemen en bepaalde technieken, dan moet je ook weten wat die technieken inhouden. Daar gaat heel veel tijd inzitten.

Eminentie, ongetwijfeld heeft u nog een verdere boodschap voor onze gelovigen en lezers.

Ja, uw rubriek heet hart & ziel. En ik zou iedereen in onze geloofsgemeenschappen willen oproepen om zich met hart en ziel in te zetten voor de kerk. De kerk maakt een moeilijke tijd door, ook financieel. We kunnen een aantal dingen niet meer bekostigen. Je ziet ook dat het aantal leden van pastorale teams in parochies steeds minder wordt. Vroeger had bijvoorbeeld de Nicolaasparochie in Baarn een eigen pastoor, pastoor Kolkman, alleen voor die parochie. De huidige pastoor moeten jullie nu delen met vele geloofsgemeenschappen. Probeer je met hart en ziel in te zetten voor de parochie en deze ook financieel te ondersteunen. Mensen hebben geen idee, wat daar allemaal bij komt kijken. Neem ook actief deel aan het leven van de parochie. Dat wil zeggen, ga naar de Mis, ga naar de vieringen, bid mee. Want ook al ben je niet als vrijwilliger bezig, gewoon je biddende aanwezigheid is al heel belangrijk voor de kerk. Je bidt ook voor je eigen geloofsgemeenschap. Als je je daarnaast kunt inzetten als vrijwilliger is het natuurlijk nog mooier. Soms is het moeilijk vrijwilligers te vinden. Dan zie je hele oude mensen, die op een gegeven moment moeten stoppen. Zo reikte ik afgelopen zondag de Willibrord plaquette met toebehoren uit aan de koster van 91 jaar (!) tijdens zijn laatste mis als koster en acoliet. Hij was 53 jaar acoliet geweest en 45 jaar koster. En dat is eigenlijk wat we nodig hebben. Tegenwoordig zijn mensen inzetbaar voor een project dat eindig is. Hoe mooi zou het zijn als men het uithoudingsvermogen heeft om zich langdurig te verbinden als vrijwilliger. Bijvoorbeeld voor het geven van Alpha-cursussen. Deze cursus, ontwikkeld door een anglicaanse predikant, is eenvoudig te geven, want alles staat heel duidelijk in het bijbehorende boek. Voor de Alpha-cursus bestaat overigens een Katholieke variant. Daarbij is het ook van belang dat we mensen leren bidden, zodat ze een persoonlijke, levende relatie met God ontwikkelen. Een pastoor kan dit allemaal niet alleen. Hij heeft ook vrijwilligers nodig voor de catechese, die zelf in het geloof goed thuis zijn. Er zijn vele manieren om je geloofsgemeenschap te sterken en te helpen. En daar zou ik echt de mensen toe willen oproepen. Wees actief lid van je geloofsgemeenschap en zet je in overeenkomstig je gaven. En iedereen heeft wel wat te bieden op het vlak van het geloof!